

Patrick White

OCHIUL FURTUNII

Traducere din limba engleză și note de
Oana-Marina Badea

Pentru Maie Casey

„Mi s-a dat din întâmplare acest
trup omenesc, atât de greu de purtat.“

Piesă nō

„El a simțit ceea ce putea fi un fior
al perversei iubiri divine.“

Kawabata

„Omul ca ramul se frânge;
Cât încă umbli, traiul nu-ți fie neplăcut;
Viața este doar un împrumut.“

David Campbell

Unu

Bătrâna își mișca ușor capul pe pernă, aproape imperceptibil. Poate că și gemuse încetșor.

— Ce este? întrebă infirmiera, ieșind din umbră și apropiindu-se de ea. Nu stați bine, doamnă Hunter?

— Deloc. Parcă aș sta pe ace. Mă doare.

Infirmiera netezi pătura, mușamaua și cearșaful. Își făcea treaba cu o destoinicie care nu aducea nici a detașare profesională, nici a blândețe și compasiune; probabil că lucra mecanic, îndeplinind mai degrabă un ritual. Nu era nevoie să aprindă nicio lampă: pe fereastra deschisă începuse deja să se reverse o lumină albicioasă; prin întunericul care învăluia desigur de mobilă începuseră să înflorească pietre ale lunii.

— Vai de mine, nu se mai face dimineată odată?

Doamna Hunter își ridică ceafa dintre pernele umede, cât putu ea de mult.

— S-a făcut deja dimineată, spuse infirmiera. Nu se... nu se *simte*?

I se subțiasă boneta de când lucra pentru crisalida aflată în grija ei; în schimb, șuvițele de păr care îi ieșeau de sub tivul bonetei erau cât se poate de negre.

— Ba da. Se simte. E dimineată.

Bătrâna ființă suspină; apoi i se descleștară buzele, iar gingiile palide se dezgoliră într-un zâmbet de copil uriaș.

— Tu care ești? întrebă ea.

— De Santis. Dar sunt sigură că știați deja. Infirmiera de noapte.

— Da. Desigur.

Sora de Santis luase toate pernele în afară de una, și le scutura; în ciuda faptului că mai avea un sprijin, doamna Hunter părea să stea întinsă ca o scândură.

— Sper c-o să fie una dintre zilele mele bune, zise ea. Vreau tare mult măcar să *par* ageră la minte. Și să arăt... prezentabil.

— Dacă așa vrei, așa o să și arătați, spuse sora de Santis, punând pernele la loc. Nu știu nicio ocazie în care să nu vă fi ridicat la înălțimea așteptărilor.

— Voința mă părăsește uneori.

— Vine și domnul doctor Gidley, pentru orice eventualitate. L-am sunat aseară. Să nu uităm să-i spunem sorei Badgery.

— Voința nu depinde de doctori.

Deși poate că ar fi fost de acord cu ea, sora de Santis alege să ignore remarca pacientei.

— Acum vă simțiți mai bine, doamnă Hunter?

Bătrânul cap părea aproape îmbălsămat, cum zăcea el așa pe muntele de perne aranjate perfect; sub bărbie, linia dreaptă a unui cearșaf țintuia trupul de pat.

— Nu mă mai simt bine de ani de zile, spuse vocea. Și de ce trebuie să plec? De ce trebuie să vină Badgery?

— Pentru că dimineața începe tura ei.

De undeva, din grădina de jos, se auziră deodată bătăile de aripi ale unor porumbei.

— Nu pot s-o sufăr pe Badgery.

— Știți că nu e așa. Se poartă atât de frumos.

— Vorbește prea mult – turuie într-una despre soțul ăla al ei. E prea despotică.

— E doar pragmatică. Trebuie să fie, în timpul zilei.

Acesta era, de fapt, unul dintre motivele pentru care ea prefera să lucreze noaptea.

— Nici pe celelalte nu pot să le sufăr.

Doamna Hunter își adunase toată încăpățânarea în dimineața aceea.

— Numai pe tine te iubesc, soră de Santis.

Își îndreptă către infirmieră privirea lăptoasă, care, uneori, încă părea să aibă sclipiri de un albastru mineral înspăimântător.

Sora de Santis începu să umble prin cameră cu o discreție exersată.

— Măcar pot să te văd în dimineața asta, se consolă doamna Hunter. Nu poți să-mi scapi. Arăți ca un fel de... *crin* uriaș. Infirmiera nu se putu abține și se acoperi cu boneta.

— Mă ascuți?

Bineînțeleș că o asculta: acestea erau momentele care le însuflețeau pe amândouă.

— Văd și fereastra, bângui doamna Hunter. Și ceva... un fel de întindere de apă... ah, da, oglinda. Toate astea sunt semne bune! O să fie una dintre zilele în care văd mai bine. O să-i văd și pe *ei!*

— Da. O să-i vedeți.

Infirmiera aranja periile de păr; periile din fildeș, cu noduri duble, din aur sau lapislazuli, o fascinau.

— Ce nu-mi place mie la dragoste, i se adreseă vocea din pat, este că, atunci când ești pregătit să-i iubești pe ceilalți, nu vor ei; iar când vor ei, tu nu mai suporti nici măcar ideea.

— Vă așteaptă o zi epuizantă, o avertiză sora de Santis. Ați face bine să nu vă agitați.

— Întotdeauna m-am agitat, dacă am avut ocazia. Nu mă mai pot opri acum. Pentru nimeni.

Din nou apărură pentru un moment scânteii de safir, înainte ca pleoapele bătrânei să cadă peste ele ca niște solzi.

— Dar ai dreptate. O să am nevoie de toată forța de care dispun.

Vocea deveni mieroasă:

— Nu vrei să mă ții puțin de mână, dragă Mary – așa te cheamă, nu? – de Santis?

Sora de Santis ezită exact atât cât îi cerea statutul de infirmieră. Apoi își trase lângă pat un taburet mic, din lemn de mahon, cu o tapițerie ștersă de culoarea salviei. Se așeză cu o tresăltare a sânilor ei voluminoși – o surpriză la o siluetă altfel austere – și apucă mâna scheletică a doamnei Hunter.

Stând așa, intrau într-o splendidă comuniune. Lumina era atât de slabă, încât nu părea să fie nici noapte, nici zi. Se aflau într-o lume a încrederii, pentru care trupul și mintea lor nu reprezentau decât niște căi de acces. Desigur că sora de Santis nu

avea de unde să știe ce se petrece în mintea pacientei sale: atât de bătrână și de capricioasă, adeseori debilă, de când cu atacul cerebral; însă existau momente ca acesta, când păreau să ajungă la apogeul empatiei dintre ele. Infirmiera și-ar fi dorit să se agațe în continuare de această stare de perfecțiune, însă, de-a lungul carierei, își dezvoltase o credință – ba nu, era mai mult decât atât, era o religie – a eternei deveniri. Pentru că avea un aspect plăcut, iar înfățișarea ei impunea respect, acele colegi care poate observaseră la ea anumite lucruri ciudate și condamnabile nu ar fi îndrăznit să le considere de natură religioasă; dacă râdeau de ea, o făceau pe la spate. Chiar și așa, poate că batjocura o determinase să își aleagă tura de noapte, când putea cerceta lumea mai intensă a propriilor convingeri și când putea exersa nu numai principiile vocației sale profesionale, ci și ritualurile credinței sale ascunse.

Cei mai puțin religioși sau mai raționali s-ar fi putut întreba: „Atunci de ce doamna Hunter?” Dar Mary de Santis nu avea nicio explicație, în afară de faptul că această epavă care de abia mai amintea de tână frumoasă și răzgâiată de odinioară, de răutatea nestăpânită care mocnea în ea atunci când nu lovea cu o brutalitate pe care numai bătrânețea o poate folosi cu ingeniozitate, era, totodată, un suflet pe cale să părăsească trupul pe care îl ocupa, un suflet care știa deja atât de bine să se elibereze de orice sentiment omenesc, încât devenea uneori izbăvitor ca apa, senin ca lumina zorilor.

În dimineața aceea, doamna Hunter deschise ochii și își întrebă infirmiera:

— Unde sunt păpușile?

— Unde le-ați lăsat, presupun.

Răspunsul prostesc nu le mulțumea pe niciuna dintre ele, așa că pe chipul infirmierei apăru o umbră de mâhnire.

— Dar asta spun mereu! De ce nu mi le aduc? protestă doamna Hunter.

Infirmiera nu putu decât să își muște buza; mâna doamnei Hunter se retrăsese dintr-a ei.

— Sigur știi de păpuși. Să nu-mi spui că nu ți-am povestit, zise bătrâna cu ciudă.

— Locuiam lângă... ah, un... un râu *geografic*. Tata îmi făcuse cadou o sută de păpuși. Gândește-te numai, o sută! La unele nici nu mă uitam, pentru că nu mă interesau, dar pe altele le iubeam la nebunie.

Deodată, doamna Hunter își întoarse capul, cu o mișcare ca de păpușă, ceea ce o făcu pe sora de Santis să își țină respirația.

— Știi că nu e adevărat, se tângui bătrâna copilă. Kate Nutley era cea cu păpușile. O răsfățau. Eu aveam numai două – și alea destul de ponosite. Și tot nu le iubeam cum le iubea ea pe ale ei.

Sora de Santis era tulburată de complicațiile unei lumi în care fusese obligată să se întoarcă prea repede.

— I-am smuls piciorul uneia dintre ele, recunosc doamna Hunter – era de invidiat cât de calmă redevenise.

— N-au reparat-o? îndrăzni infirmiera să întrebe.

— Nu-mi aduc aminte.

Doamna Hunter scânci încet.

— Și trebuie să-mi aduc aminte de toate astăzi. Oamenii încearcă să te prindă pe picior greșit, să te acuze... că nu... că nu i-ai iubit destul.

Avea privirea ațintită către lumina din ce în ce mai intensă; s-ar fi putut chiar spune că se uita cu o dușmănie înspăimântătoare.

— Și trebuie să arăt cât mai bine. Adu-mi oglinda, soră.

Sora de Santis aduse oglinda: făcea parte din același set de fildeș ca și periile cu noduri duble din aur și lapislazuli. Ținând-o de mânerul canelat, înclină oglinda, astfel încât pacienta să se poată privi în ea. Infirmiera se bucura că nu poate vedea reflexia: uneori, reflexiile sunt mai urâte decât fețele pe care le oglindesc.

Doamna Hunter găfâia.

— Trebuie să mă aranjeze cineva.

— O să aibă grijă sora Badgery.

— Ah, Badgery! E îngrozitoare. De-ar fi aici micuța mea Manhood – ea știe s-o facă așa cum trebuie. Numai ea îmi place.

— Sora Manhood vine de abia după prânz.

— De ce nu poate să-i dea cineva un telefon?

— Sunt sigură că încă doarme. Iar mai târziu probabil c-o să aibă de făcut niște cumpărături.

Doamna Hunter se supără atât de tare, încât își lăsă capul să cadă pe pernă. Deodată, îi țâșniră lacrimi din ochii pe jumătate închiși.

— Dacă vă liniștiți, sigur o să fiți mult mai frumoasă fără machiaj. Iar ei așa o să vrea să vă vadă, zise sora de Santis, și i se păru că vocea ei suna mai calm decât era ea, de fapt.

Dar bătrâna închise ochii de tot.

— Nu acum. Mi-au dispărut genele... Mi s-a schimbat culoarea pielii. Îmi *simt* efectiv pistruii, chiar și pe pleoape, fără să mă uit după ei.

— Sunt sigură că exagerați, doamnă Hunter.

Slabă alinare; însă pe infirmieră o dureau picioarele, iar mintea și ochii încă nu i se obișnuiseră cu lumina: retragerea întunericului o lăsase buhăită și derutată ca o molie.

Deodată văzu că pacienta o pironeste cu privirea.

— Aș vrea să-mi aduci ceva de băut. Și încă ceva...

Întinse o mână teribil de îmbătrânită și de slăbită.

— Vreau să mă ierți, Mary. Mă ierți? o întrebă, mângâind-o de data aceasta nu cu o mână ciolănoasă, ci cu o delicatete ca de fulg.

Deși mângâierea era blândă, atingerea doamnei Hunter nu mai reuși să o transpună în acea stare spiritualizată de care se bucurau uneori împreună. Era însă tulburătoare.

Ca măsură de protecție, infirmiera ignoră jumătate din cerele, dar o acceptă din toată inima pe cealaltă.

— Bine! Ce-ați dori?

— Nimic cu lapte.

Doamna Hunter vorbise cu un plescăit, pentru că îi era greu să își descleșteze buzele cleioase.

— Ceva rece și curat, adăugă ea, după ce refuză mâncarea semilichidă.

Sora de Santis trebui să cedeze; trebui să se uite la ea; și, imediat, pe lângă mângâierea ca de fulg, apărură ochii, iar o parte din focul mineral care îi animase cândva încă răzbătea prin pelicula albicioasă cu care bătrânețea și boala încercaseră să îl domolească.

— Aș dori un pahar cu apă, spuse doamna Hunter.

Sora de Santis nu mai simțea decât jenă și stângăcie.

— O să fie rece, promise ea, din frigider. Însă nu îi garantez puritatea. E ceea ce ne furnizează rețeaua publică de apă.

Pe când ieșea din cameră, o strălucire orbitoare, dinspre mobilă și dinspre o ploscă pe jumătate acoperită cu un prosop, țâșni către marea preoteasă, privând-o de iluziile misiunii ei, de gândurile din timpul nopții, de reflecțiile specifice unei înclinații mistice pe care puțini o intuiseră și pe care, slavă Domnului, nimeni nu o împărtășea, în afară, poate, de o bătrână răutăcioasă. Cu înfățișarea ei diurnă, Mary de Santis, cea cu bust imens și gambe groase, s-ar fi putut duce la baschet.

Rămasă singură, cum, de altfel, îi și plăcea să fie, cu tot respectul pentru biata de Santis cea visătoare și loială, doamna Hunter stătea întinsă, cu ochii închiși, ascultându-și casa, gândurile, viața. Peste tot în jurul ei ticăiau ceasuri, ca să nu mai vorbim despre metronomul acela înăbușit, care poate era chiar inima ei. Din anumite puncte de vedere, era un avantaj să fie ceea ce se cheamă „aproape oarbă“. I se părea că întotdeauna văzuse mult prea clar: prietenii obtuzi se speriaseră de această capacitate a ei; soțul și amanții ei o detestaseră; dar cel mai mult o urăseră copiii, care ar fi fost în stare și de crimă. Bâjbâi după batista pe care o ascunsese una dintre infirmiere; nu o găsi, așa că plânse fără ea. „Nu te-am văzut niciodată plângând, Elizabeth, decât dacă voiai ceva.“ Alfred își cobora bărbia, ca și cum s-ar fi apropiat călare de un adversar înarmat. Iar ea își ridica bărbia, acceptând provocarea. „Nu mi-am dat seama. Dar probabil că e adevărat, dacă așa ai observat tu.“ Își înfrunța soțul cu arma profilului ei: avea nări perfecte, așa i se spusese; și văzuse și ea asta, în oglindă. Numai Alfred nu i-o spusese; oare din delicatețe? Toți prietenii îi spuneau „Bill“. Își petrecuse cea mai mare parte a vieții pozând într-unul dintre bărbații aceia ursuzi, pe care puteai conta și care discutau despre lână și carne: lenți și greoi, ca niște berbeci care își târăsc mădularul printr-un lan de lucernă. Dar mai existau și femelele, care voiau să fie mângâiate și care se dădeau pe lângă „Bill“, fără să știe cât de neprihănit e el.

Doamna Hunter râse.

„Știi, Betty, tu ești singura care nu mi-a pus niciodată un nume de alint.“ Nu „Bill“; când încerca să-l pronunțe, se simțea ca un copoi care își umflă fălcile. „Cum aș putea, când Alfred e numele care ți-a fost dat la naștere? Adică *numele tău*, așa cum al meu este Elizabeth.“ Vorbise tare și răspicat, după care își strâmbase gura în așa fel încât să i se vadă gropița pe care o ținea ascunsă; dar, de data aceea, nu reușise să îl convingă.

Deși nu o acuzase niciodată că ar fi distantă, alții i-o sugeraseră: fete bătrâne, care își petreceau timpul în compania ei și își doreau să prelungească pasiuni de școlărițe; neveste în căutare de recipiente în care să își toarne nedreptățile îndurate de-a lungul timpului; un bărbat ca Athol Shreve (o făcuse doar ca să își pună la încercare senzualitatea; până și părul lui o dezgusta); tânărul acela norvegian – nu, sau o spusese și el? (nu peștii-l interesau pe el?) – de pe insula soților Warming.

Nu toată lumea este o insulă: lumea îl iubea pe „Bill“, însă o admira pe Elizabeth Hunter. Copiii sunt cele mai teribile, cele mai neprimitoare insule, deși poți aprinde un foc în inima lor, dacă știi cum să faci rost de cele necesare.

Mușcă din colțul unei fețe de pernă când își aduse aminte de copii. Cum îi chema? Do-ro-thy? Și Bsl? Ba-sil! Cuvinte de dragoste la momentul respectiv, urâte și pretențioase în cele din urmă.

Doamna Hunter ațipi, încercând să-și amintească un alt lucru pe care îl descoperise, nu în vreo îmbrățișare păroasă sau în sărutările umede ale femeilor, și nici în îmbrățișările falfăitoare ale copiilor, care alternau cu reproșuri. Adormind, i-ar fi plăcut să alunece într-o stare de spirit despre care știa că există, dar care era atât de abstractă, încât nu o puteai atinge decât printr-un har extraordinar.

Infirmiera de noapte își croi drum prin ceea ce era, practic, casa patroanei sale, o casă urâtă și ostentativă. Trebuia să țină minte asta. Îi era mai ușor acum, când lumina străpungea draperiile. Trebuia să își aducă aminte de atestatul ei înrămat, care atârna lângă diploma tatălui său; trebuia să își aducă aminte de cei treizeci și doi de ani în care îngrijise bolnavi. (Peste

două luni, urma să împlinească cincizeci de ani.) În casa doamnei Hunter, mobila sufoca până și palierele și coridoarele: dulapuri și console și comode, care nu mai încăpuseră în camere. Covoarele, altădată luxoase și elastice, se subțiaseră pe alocuri, însă proprietara se făcea că nu vede, iar cei care vedeau pur și simplu ignorau faptul; pentru că, până la urmă, care mai era rostul? Toți așteptau ca ea să moară.

Coborând pe scări, infirmiera trase de o draperie și lăsă lumina aspră să pătrundă și mai mult în casă. Draperia lovi o vază cu lunaria așezată într-o nișă: medaliile argintii de pe tulpinile uscate păreau dojenitoare atunci când femeia își retrase mâna. Praful plutea în lumină ca o pulbere de tămâie fără miros, în ciuda eforturilor doamnei Cush: „Când ai pe șineva care lucraiază singur numai doauă diminiște pe săptămână, te mai poți aștepta și la câte un fir de praf.“

Pe sora de Santis o trecu un fior și se cutremură. Așa se spunea, și trebuia să își aducă aminte, că era firesc și că nu avea de ce să se învinovățească pentru că se imaginase, în clipa aceea, punând comprese umede pe pleoapele pistruiate, după ultima zvâcnire de viață. În schimb, trebuia să țină minte că un pacient nesuferit te seacă mai puțin de energie decât alții – sau cel puțin așa susțineau unele dintre kolegele ei.

Infirmiera porni mai departe în jos pe scări, ținându-se de balustradă, ca și cum ar fi avut nevoie de sprijin. În timpul nopții, sora de Santis plutea, fără niciun ajutor, în sus și în jos, cu fusta albă și dreaptă abia atingând grilajul balustradei, format dintr-o încâlceală de ramuri din fier încărcate cu fructe din grădina hesperidelor. Noaptea rareori avea îndoieli, fiindcă dragostea și obișnuința împodobesc chiar și cele mai apăsătoare case cu forme și scopuri sublime, din mijlocul cărora gândurile unui inițiat se pot înălța ca niște invocații multicolore.

Dar în dimineața aceea, pe când cobora din ce în ce mai mult prin casa scării, unde domnea un aer închis, sora de Santis era urmărită în mod inexplicabil de un miros vag de excremente și de duhoarea persistentă a urinei eliberate de o vezică bătrână; în timp ce lumina însăși, sau țepii de fier, sau niște unghii bătrâne și străvezii o zgâriau cu sălbăticie.

Trebuia să țină minte că niciun pacient nu este în întregime rău sau nerezonabil.

Cam cu cincisprezece ani în urmă, domnul Wyburd o avertizase:

— Trebuie să vă anunț, domnișoară de Santis, că vă asumați ceea ce aș numi un caz *dificil*.

Avocatul își împreunase mâinile, aranjându-și degetele într-o piramidă aproape prea convențională. Sora de Santis încercase să îi ghicească vârsta: nu era bătrân, dar îndeajuns (probabil se născuse cu un fel de a fi mai bătrânicos). Pielea începuse să i se usuce, dezvăluindu-i vinișoarele de pe mâinile-i avocațești. Pe degetul mic de la o mână avea un inel cu sigiliu, a cărui piatră albastră se asorta cu vinișoarele.

— Nu are o fire neapărat capricioasă... Aș spune, dacă vreți, mai degrabă „schimbătoare“, subliniase el pe un ton gri-juliu.

În timp ce o măsură din priviri pe infirmieră, poate că se întreba dacă îi poate încredința atât reputația lui, cât și sănătatea uneia dintre cele mai importante clientele ale sale. Însă îndoielile nu l-au măcinat decât un moment: respecta prea mult dăruirea oamenilor.

În aparență, infirmiera era de un calm imperturbabil – calmul pe care i-l reproșau toți cunoscuții –, dar încerca în sinea ei să analizeze mai bine dificultățile și capriciile în legătură cu care o avertizase avocatul. Era ceva în povestea aceea care o intrigă, deși o bâiguială imperceptibilă și zâmbetul ei reținut, molatic, transmiteau mai degrabă neîncredere.

O femeie frumoasă: înceată, dar demnă de încredere. Avea niște recomandări excelente; un colonel îi lăsase o rentă viageră.

Domnul Wyburd a tușit.

— Doamna Hunter a fost o frumusețe la vremea ei. Și nici acum nu și-a pierdut farmecul. Este foarte admirată. Mulți oameni vin la ea ca să-i ceară părerea sau vreun sfat.

Domnul Wyburd a râs; și-a descleștat mâinile și le-a ascuns sub birou.

— Și îi place să-și măsoare inteligența cu a celor din jur.

Mary de Santis a zâmbit, ca să dea de înțeles că apreciază acest hobby al doamnei Hunter. Probabil că părea destul de prostuță, dar era necesar să își ascundă sentimentele: nerăbdarea și așteptările. Înaintea fiecărui caz, spera că își va dovedi din nou măiestria, însă niciodată atât de mult ca în lupta cu această imagine a unei frumuseți sfârâmate. Așa că zâmbea întruna, uitându-se peste umărul avocatului la documentele împăturite cu o precizie impecabilă și legate cu panglici identice, de un roz pal, ca spălat cu dezinfectant: era fascinată până și de ele, de anonimatul lor mistic.

Domnul Wyburd a trecut la un subiect care i-ar fi putut provoca neplăceri.

— După cum am spus, doamna Hunter suferă de... nu prea o poți numi „depresie“... o ușoară tulburare nervoasă. Fiica ei s-a întors de curând în Franța, unde își are domiciliul de când s-a măritat cu un francez.

Domnul Wyburd era mai evaziv ca niciodată.

— Nu prea l-aș putea numi pe acest domn „soțul ei“. Nu pot să spun decât că s-a „recăsătorit“ după *un fel de* divorț. Lucru pe care religia practică de Dorothy Hunter nu îi permite să-l recunoască.

Avocatul și infirmiera își luaseră amândoi un aer grav, în spiritul detaliilor biografice pe care le discutau.

Avocatul și-a spus că sora de Santis e, cel mai probabil, limitată în anumite privințe. Găsea acest gând liniștitor. De altfel, limitările infirmierei nu ar fi constituit un dezavantaj în relația cu Elizabeth Hunter; și nici nu ar fi slăbit dăruirea cu care infirmiera își îndeplinea meseria. Preț de o clipă, i-au fugit ochii la voaleta pălăriei fără vârstă a infirmierei, pălărie pe care fiicele lui ar fi considerat-o probabil „demodată“.

— Când trebuie să încep, domnule Wyburd?

În cei cincisprezece ani care trecuseră de când făcuse cunoștință cu Elizabeth Hunter, Mary de Santis fusese chemată doar ocazional, uneori pentru a satisface nevoile prieteniei, alteori pentru a ajuta la exagerarea importanței unei afecțiuni minore, iar în final, pentru a îndeplini îndatoririle

de maestru la marea ceremonie finală. În aceste împrejurări, sora Badgery și sora Manhood, doamna Lippmann și doamna Cush, toate acceptaseră o poziție inferioară în ierarhia domestică, fără ca asta să le afecteze părerea despre sine. Niciuna dintre ele nu punea la îndoială eficiența superioarei lor, în timp ce unele chiar simțeau că sora de Santis e înzestrată cu o autoritate spirituală care îi înlesnea accesul la inima creaturii în jurul căreia gravitau toate și căreia îi erau mai mult sau mai puțin devotate.

Dar în dimineața aceea nu se mai simțea preteasă, ci doar o femeie greoaie, coborând cu efort scările și poticnindu-se la ultima treaptă. În actuala condiție, stângăcia ei era de două ori mai enervantă, iar când se uită în jos, observă că stinghia treptei se rupsesse, iar covorul alunecase. Fiind o zi atât de importantă, incidentul o făcu pe sora de Santis să transpire. Simțea o picătură de sudoare prelingându-i-se pe spate; probabil că nările i se umflaseră; noaptea o izgonise din brațele ei ca pe un gu noi lipicios, mototolit și soios.

Dacă nu ar fi fost atât de calmă de felul ei, ceva ce ar fi putut trece drept furie o făcu să tragă de draperii peste tot pe unde trecea, să desfacă încuietori, să deschidă geamurile cu violență, mai-mai să le smulgă din balamale: aerul din jur era gros ca o flanelă. Sora de Santis ar fi putut să se năpustească asupra menajerei fără niciun motiv dacă ar fi avut ocazia, însă doamna Lippmann era încă în pat: era singurul ei defect, singurul lux pe care și-l permitea. („Jumătate din viața mea, adică înainte să devin eu însămi servitoare, domnișoară de Santis, m-am întors acasă pe când slujnica abia se trezea.“)

Așa că, indiferent dacă îți plăcea sau nu, casa avea să mai fie în grija ta o bucată de vreme, dacă nu cumva oglinda imensă, aurită, urma să își înghită prietena învăluită în umbră, odată cu un ciob de porțelan de Meissen și o așchie din incrustația de lemn.

Oglinzile erau destul de rele, dar portretele, și mai și. Îndreptându-se către cămară, sora de Santis nu se putu abține și intră în salon. Nu și-a putut da seama niciodată dacă portretele au vreo valoare, dar era sigură că îi costaseră mulți bani pe